

# **Opstijgen naar God**

## **Johannes 17.1-11**

**Rev Dr Jos M. Strengholt**

*Maadi, 2011*

In de lezing uit Johannes 17 bevinden wij ons op heilige grond. Wij horen Jezus spreken met Zijn Vader, op een zeer persoonlijke wijze. Zijn gebed is doortrokken van innige verbondenheid met God, maar ook van theologie. Uit Zijn verhouding met Zijn Vader komt een rijke kennis van God voort.

Dit weekend vieren wij, overeenkomstig de kalender van de Kerk, Hemelvaartsdag, de terugkeer van Jezus Christus naar Zijn Vader in de hemel, veertig dagen na Zijn dood en opstanding. Daarom is het vandaag zeer passend om stil te staan bij dit gebed van onze Heere Jezus, waarin Hij vroeg om weer bij God te mogen zijn. Hij bad om Zijn eigen hemelvaart.

Jezus bad dit gebed waarschijnlijk kort nadat Hij het Laatste Avondmaal met Zijn discipelen had beëindigd. Zij hoorden Hem spreken met Zijn Vader in de laatste dagen van Zijn leven, toen Hij aan de vooravond stond van Zijn kruisiging.

### **1. De heerlijkheid van de Vader en de Zoon**

Het eerste opmerkelijke aspect van Jezus' gebed is dat onze Heere Zich er zeer van bewust was dat Hij oorspronkelijk van de Vader was gekomen en nu vurig verlangde naar Zijn thuiskomst.

Jezus begon Zijn gebed met het woord 'Vader'. Hij bad zoals een klein kind spreekt tot zijn geliefde ouder. Er was sprake van een innige vertrouwdeheid. Als christenen zijn wij eraan gewend geraakt God 'Vader' te noemen, maar voor de mensheid was het nooit vanzelfsprekend om de verre, machtige en almachtige God 'Vader' te noemen.

Alleen doordat wij door het geloof verbonden zijn met Jezus Christus, mogen wij de Schepper van hemel en aarde aanspreken als onze Vader. Door het geloof verbinden wij ons met de enige ware Zoon van God, en daardoor wordt het voor ons mogelijk om de Schepper eveneens als onze Vader aan te spreken. Jezus is de ware, natuurlijke Zoon; wij zijn door aanneming kinderen van God.

Dit gebed van Jezus komt voort uit de levende eenheid die Hij van eeuwigheid af met de Vader heeft gehad. Als wij Jezus en Zijn gebed serieus nemen, kunnen wij er niet omheen dat Jezus Zich ervan bewust was dat Hij van eeuwigheid af met God had bestaan, nog voordat de wereld begon.

En nu verheerlijk Mij, U Vader, bij Uzelf, met de heerlijkheid die Ik bij U bezat voordat de wereld er was.

Jezus ziet ernaar uit om opnieuw bekleed te worden met de heerlijkheid die Hij vóór Zijn menswording bij de Vader bezat. Nog voordat er ook maar iets bestond, genoot de Zoon geestelijke eenheid met de Vader en in die innige gemeenschap deelden beiden in dezelfde heerlijkheid.

In Zijn gebed tot Zijn eeuwige Vader vraagt de Zoon om de heerlijkheid die Hem rechtens toekomt. Toen Hij mens werd, heeft Hij Zich van deze eeuwige heerlijkheid onttrokken. Hij werd een mens die zelfs de vuile voeten van Zijn discipelen waste. En kort daarna zou Hij in volkomen schande aan een kruis sterven.

Maar toen het werk van het kruis volbracht was, werd de majesteit die Hij tijdelijk had afgelegd Hem teruggegeven. Dit is ten dele wat Jezus in Zijn gebed vroeg. ‘Vader, herstel Mij bij U en laat Mij weer leven in de heerlijkheid die Wij altijd samen hebben gedeeld.’

En waarom verlangde Jezus ernaar verheerlijkt te worden? Was dat uit zelfzucht? Hij verlangde ernaar naar Zijn Vader terug te keren om Zijn Vader verder te verheerlijken. Jezus vroeg niet om heerlijkheid voor Zichzelf, onafhankelijk van de Vader, maar verlangde ernaar in Zijn vroegere heerlijkheid hersteld te worden ter wille van de eer van Zijn Vader.

Vader, het uur is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijkt.

Hilarius, bisschop van Poitiers in Frankrijk, schreef rond het jaar 350 in *De Drie-eenheid*, 3.12

Dit verzoek om heerlijkheid die gegeven en teruggegeven wordt, laat zien dat in Beiden dezelfde goddelijke macht aanwezig is.

Wat een prachtig beeld van innigheid zien wij in dit gebed van Jezus. En wat een wederzijdse verheerlijking van elkaar. De Vader verheerlijkt de Zoon, de Zoon verheerlijkt de Vader. De Vader en de Zoon hebben, samen met de Heilige Geest, van eeuwigheid af bestaan in de meest wonderlijke gemeenschap. Zij hebben altijd voor elkaar bestaan, verenigd in een eeuwige dans van liefde, vrede en vreugde.

Alle gemeenschap, liefde, vreugde en vrede die wij hier op aarde in ons leven ervaren, is slechts een zwakke afspiegeling van de innigheid die in God bestaat. En ons eigen verlangen naar deze liefde in innige relaties komt, zo geloof ik, voort uit het feit dat wij naar het beeld van God zijn geschapen.

## **2. Heerlijkheid in macht en dienstbaarheid**

Laat mij proberen deze heerlijkheid van de Vader en de Zoon in enkele ontoereikende woorden te omschrijven. In Psalm 68 hebben wij woorden van lof tot God gelezen.

Zing voor God, zing psalmen voor Zijn Naam; baan de wegen voor Hem Die door de vlakten rijdt, want HEERE is Zijn Naam; spring op van vreugde voor Zijn aangezicht.  
Koninkrijken van de aarde, zing voor God; zing psalmen voor de Heere, Sela.  
Die rijdt door de aloude hemel der hemelen; zie, Hij laat Zijn stem klinken, een stem met macht.  
Geef macht aan God. (Psalm 68.5, 33-35)

Op Hemelvaartsdag zien wij Jezus door de hemelen rijden, zich op de wolken van de hemel bewegen en naar huis terugkeren. Het is een beeld van groot gezag en grote macht.

Kort voor Zijn hemelvaart had Hij Zijn discipelen verteld dat Hij alle macht in de hemel en op de aarde had, Hem gegeven door Zijn Vader.

Hier zien wij zeker iets van de heerlijkheid van de Vader en de Zoon. De eeuwige Schepper van hemel en aarde is almachtig, Heerser over hemel en aarde. Hem komt lof toe!

Maar de heerlijkheid van God wordt niet alleen zichtbaar in Zijn grote en machtige kracht en daden, en in de macht en wonderen die Jezus verrichtte. Zij wordt ook zichtbaar in Zijn dienstbaarheid.

Jezus bad:

Ik heb U verheerlijkt op de aarde. Ik heb het werk volbracht dat U Mij gegeven hebt om te doen.'

De woorden 'Ik heb het volbracht' herinneren ons aan de woorden van Jezus aan het kruis, toen Hij zei dat het volbracht was.

Jezus verheerlijkte God door Zijn gehoorzaamheid, door de Vader in het openbaar te eren, zelfs tot in de dood.

Menselijk gesproken was er weinig heerlijkheid in een kruisiging. Als strafmethode was kruisiging bedoeld om de slachtoffers te schande te maken en te vernederen, niet om hen eer en waardigheid te geven.

Maar Jezus stelt Zichzelf op het altaar van de vernedering en bidt dat Zijn offer voor God aanvaardbaar mag zijn en Hem tot eer mag strekken.

Gewoonlijk denken wij bij het woord 'heerlijkheid' aan grootheid en majesteit. Hier gebruikt Jezus het woord op een heel andere manier, voor volkomen gehoorzaamheid aan God, voor nederige dienstbaarheid, voor het sterven aan een kruis.

Werkelijke grootheid blijkt wanneer iemand afdaalt om nederig dienstbaar te zijn ter wille van anderen.

Augustinus, de grote kerkvader uit Algerije, schreef in *Verhandelingen over het Evangelie van Johannes*, 104.3

Nederigheid is de verdienste van heerlijkheid. Heerlijkheid is de beloning van nederigheid.

God werd zeer geëerd doordat er in een wereld vol opstandige mensen één man was wiens toewijding aan de gehoorzaamheid aan God volkomen was, zelfs wanneer dat Zijn eigen dood betekende ter wille van andere mensen.

En juist omdat Christus bereid was de heerlijkheid die Hem rechtens toekwam terzijde te stellen om zondige en verloren mensen te redden, gaf de Vader Hem nog grotere heerlijkheid.

Paulus zou later aan de gemeente in Filippi schrijven

Daarom heeft God Hem ook bovenmate verhoogd en heeft Hem een Naam geschonken boven alle naam, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen elke knie van hen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en elke tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader.'

Dit is wat wij op Hemelvaartsdag vieren.

De Zoon van God werd hersteld in Zijn vroegere heerlijkheid. Eigenlijk niet eens alleen in Zijn vroegere heerlijkheid, maar in nog grotere heerlijkheid. Nu was daar ook de heerlijkheid van volkomen gehoorzaamheid aan God bij gekomen, die Hij tijdens Zijn aardse leven had verworven.

Maar Jezus gaat nog één stap verder naar beneden. Zijn luister was niet alleen gebaseerd op Zijn goddelijke wezen, op het feit dat Hij de Heerser van hemel en aarde is. Zoals wij hebben gezien, hield deze ook verband met Zijn nederige dienstbaarheid, zelfs met Zijn dood aan het kruis.

Maar Hij ontving Zijn heerlijkheid ook uit een derde bron, namelijk uit de mensen die Hem volgden.

En dat is verrassend.

Ik heb Uw Naam geopenbaard aan de mensen die U Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren van U en U hebt hen Mij gegeven, en zij hebben Uw woord in acht genomen.

Jezus ontving heerlijkheid door Zijn discipelen. Door dat bonte gezelschap? Door de mensen met wie Hij zojuist nog had gegeten en die Hem in de komende uren allemaal zouden verlaten, toen Jezus werd gekruisigd? Droegen zij bij aan de heerlijkheid van Jezus? Had Hij dan geen betere mensen kunnen kiezen?

Misschien. Maar ondanks al hun gebreken geloofden zij in Hem. Zij hadden geloof in Hem. Ons geloof in Jezus Christus verheerlijkt Hem. Dat gebeurt wanneer wij de woorden die Hij spreekt aannemen als woorden van God en wanneer wij ze gehoorzamen.

### **3. Delen in Gods eeuwige heerlijkheid in Christus**

Aan hen die in Hem geloven, schenkt Jezus wonderlijke voorrechten. Allereerst geeft Hij hun het ware leven. Hem kennen betekent leven.

En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die U gezonden hebt.

Deze uitspraak dwingt ons tot een nieuw begrip van het woord 'eeuwig'. Het woordenboek omschrijft eeuwig als 'zonder begin of einde; door alle tijden heen bestaand; blijvend', zodat wij bij eeuwig leven denken aan leven zonder einde.

Jezus omschrijft eeuwig leven echter als het kennen van God en Jezus Christus. Dit proces begint tijdens ons aardse leven en gaat door tot in de eeuwigheid. Het is daarom een soort leven zonder einde, maar het wezenlijke ervan heeft meer te maken met de kwaliteit ervan, een verhouding met God, dan met de hoeveelheid ervan, de eindeloosheid.

Hier raken wij aan een diep mysterie van het christelijk geloof. Wij delen in de kwaliteit van het leven dat in wezen alleen aan God toebehoort, namelijk Zijn heerlijke eeuwigheid.

Wij hebben gelezen uit de eerste brief van Petrus. In deze brief zegt hij

Als u smaadt wordt aangedaan om de Naam van Christus, bent u zalig, want de Geest van de heerlijkheid en van God rust op u.

En ook

De God nu van alle genade, Die ons geroepen heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, Hij Zelf.

De terugkeer van Jezus Christus naar Zijn Vader is voor ons een groot feest. Omdat Hij terug is en nu aan de rechterhand van de Vader zit, hersteld in Zijn vroegere majesteit en daarbovenuit, delen ook wij, die met Hem verbonden zijn, in Zijn eeuwige heerlijkheid.

Verbonden met Hem nemen wij deel aan dat grote feest van liefde, vrede en vreugde in de hemel. Ons geloof verheerlijkt Hem, en Hij laat ons delen in de luister van de gemeenschap met God. Hij verheerlijkt ook ons.

De ene God, Vader, Zoon en Heilige Geest, is verenigd in liefde, vrede en vreugde. Dat is de kern van Zijn eeuwige heerlijkheid. En wij worden geestelijk door Jezus omhooggeheven en stijgen met Hem op om deel te nemen aan dit eeuwige en heerlijke feest van liefde.

Het is dan ook niet vreemd dat Jezus in deze context bidt voor de discipelen die Hij op het punt staat op aarde achter te laten, dat zij één zullen zijn, zoals Hij en de Vader één zijn. Niets eert en verheerlijkt God meer dan wanneer Zijn zonen en dochters elkaar in eenheid dienen.

Wij weerspiegelen Zijn luister het best wanneer wij elkaar dienen, wanneer wij bereid zijn, net als onze God, alles te doen ter wille van anderen en niet voor onszelf.

In zo'n omgeving is er de liefde, vrede en vreugde die eeuwig in God bestaat en die Hij vanaf de eerste dag van onze schepping voor ieder van ons heeft bedoeld.

## **Conclusie**

Ik had u gewaarschuwd. De innigheid van Jezus met Zijn Vader in dit gebed leidt tot een rijke kennis van wie God is.

Hem kennen door het geloof in Jezus is eeuwig leven. Het maakt ons deelgenoten van de heerlijke liefdesgemeenschap in God.

Niets eert God meer dan wanneer wij tot Hem en tot elkaar naderen, wanneer wij genieten van de gemeenschap die Hij ons schenkt. Hij is onze Vader door Jezus Christus, en wij zijn broeders en zusters.

En wanneer wij het Heilig Avondmaal vieren, eten en drinken wij met Hem, als deelnemers aan het goddelijke leven van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Wat een geweldige eer is het voor ons om voor Hem te knielen en vervolgens samen met Hem te zijn.

**+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.**